

Előfizetési árak:
 Hónap díre . . . 6 frt — kr.
 Félévre . . . 30 — —
 Egy évre . . . 60 — —
 Egy hóra . . . 50 — —
 Egy napra . . . 50 — —
 Helyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12. sz.
 (Nádósy-féle ház)
 A lap az előfizetések és a lap
 tartalmára vonatkozó felszólalások
 intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: szerdán és szombaton.

Szerkesztői iroda:
 PÉCSÉTT, Széchenyi-tér 12. sz.
 hová a lap szellemi részét
 illető minden közlemény inté-
 zendő.
 Kéziratok vissza nem adtnak.
 Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek és
 előfizetések elfogadtnak még
 valamennyi könyvkereske-
 désben.

Egyes számok kaphatók:

Boldogai H. utóda Domján I., Valentin K. fia (Báthory-utca), Engel Lajos (15-utca), Hochrein József és fia (Széchenyi-tér), Böhm Manó (15-utca) papír- és könyvkereskedéseiben.

A Hentziszobor-ügy.

(H.) Mint előre is látható volt, az ügyetlenségéből fölszínre hozott s az egész országban konsternációt idézett Hentziszoborügy lekerült a tapétáról.

Lekerült, mert a honvédegyetek központi választmánya nem helyeslén a honvédszobor-bizottság programját, azt az összehívandó külső honvédegyesületi országos közgyűlés elé utasította. Eszerint a szoborleplezés bizonytalan időre elhalasztódott s ezzel egyidejűleg a Hentziszobornak megkoszorúzása is, aminek sorsát majd a honvédegyesületi országos közgyűlés dönti el, a központi választmány mostani állásfoglalása és a különféle honvédegyetek nyilatkozatai szerint előreláthatólag akképen, hogy a honvédszobrot megkoszorúzzák, hanem a Hentziét nem.

Az Ivánka programja tehát semmis, önkényesen készített, amire nem volt fölhatalmazása.

Szapáry, aki Ivánka „nagyszerű” eszméjét oly melegen pártolta, egyszerűen nevetségessé vált, talán kicsit meg is bukott. Legalább formailag igen, amennyiben állása megdőlt, helyzetében nem tehet mást, mint hogy be kell adnia lemondását, melylyel, hogy mi történik: az az uralkodótól függ.

Annyi bizonyos, hogy Szapáry a tapintatlanságok egész sorát elkövetvén, elért az utolsó láncszemhez. Egy hatalmas olvasó van Szapáry kezében, melyen az elkövetett bűneit szemenként imádkozza le.

A kisebb szemek a „Miatyánk”-ot jelzik. Szapáry már nagyon sok ilyen kis „Miatyánk”-ot imádkozott le miniszterelnökségének ideje alatt. A nagyobb szemek az „Úrimádság”-át jelzik. Ilyen is elfogyott egynéhány a Szapáry keze alatt. Most elérkezett a legnagyobb fekete golyóhoz, amely már egy egész „Hiszek egy”-et követel a bűnöstől.

Ez a nemzeti „Hiszek egy” kemény imádság Szapárynak. Hiszek egy önérzetes magyar nemzetet; hiszek egy független magyar államot; hiszek egy annyiszor megsebzett, de meg nem ölt magyarságot; hiszek egy lojális, de talpot nyalni nem tudó, hazát el nem áruló magyar nemzetet; hiszek egy jogait föl nem adó, azokért a végsőkig menni tudó magyar nemzetet; hiszek egy a királyával kibékült, a hadseregnek mindig kezet nyújtó, de a hazaárulást soha meg nem bocsátó s a hazaárulónak sírját soha meg nem koszorúzó magyar nemzetet: mindez benne van abban a nemzeti „Hiszek egy”-ben, csak hogy Szapáry mindezeket nem hiszi. Hát hogyan mondja ő el ezt az imádságot? Eretnek ő, aki nem a mi nemzeti hitvallásunkat vallja.

Most odaért ehhez a neki borzalmas imádsághoz és — itt megakadt a nyelve. Nem tudta elimádkozni s ezért kinevették.

Ez a nevetés lesz az ő halála. Tisza Kálmán legalább úgy ment el, hogy egy hazafias szellemű ígéretét nem tudta beváltani, hát megmaradt rá nézve az a tisztesség, hogy az ígéretet mégis megtette.

Szapáry azonban — tán épp okulva elődje sorsán — nemcsak hogy ilyen hazafias, a nemzeti közérzetnek tetsző ígéretet soha sem tesz, hanem mindenben az ellenkezőjét teszi annak, amit a nemzeti közérzet tőle, mint magyar miniszterelnöktől, elvár.

Az országgyűlésen elég érthetőleg értésére adták Szapárynak, ki pedig „szerep” miniszterelnök lenni, hogy mi a kötelessége, Valószínű, hogy a kormánypart sem szívesen marasztalja; miniszter társai is — mint már többször megtették elnökükkel — hagyták őt egyedül lubiczkolni a sárban. S legvégül — nem is szólva arról, hogy a hadsereg, melynek jóhiszeműségét fölhasználta s melyet e nevetséges komédiába belekevert, haraggal gondol Szapáryra — maga ő fölsége is komolyan neheztel miniszterelnökére, kit pedig még ő maga tartóztatott ez odíózus ügybe való belenyúlástól, de aki vakmerően biztosította a királyt a terv sikeréről.

Az uralkodónak adott szó beváltatlan; egyszerűen azért, mert olyant ígért, amelyet nem volt szabad ígérnie. Afölött, hogy a honvédek megkoszorúzzák Hentziszobrot, nem Szapáry dönt, hanem a honvédek. Azok pedig egy szóval se mondták, de nem is gondoltak arra, hogy megkoszorúzzák a Hentzi szobrot, ezt csak Ivánka gondolta ki. Tehát Szapáry nem a maga nevében, hanem olyan emberek nevében ígért meg valamit, akik őt erre nem hatalmazták föl. Amit pedig ígért, az egyenlő a hazaárulással.

A „Pécsi Figyelő” tárczája.

Magamról.

Könnyen hevülök; lángra gyúlad
 Ifjú lelkem nagyon hamar:
 De oh, a hullámzó hangulat
 Érző, nemes szívet takar.
 Egy percnek műve csak kaczagnom,
 S a sirás is könnyen megyen,
 Örömről szól, dalol ma lantom.
 S holnap már bú zeng énekem.

Könnyen hevülök: egy nyájas szó
 Már foglyul ejti szívemet,
 S csak egy szó kell, haraggal hangzó,
 S szívem hideg fagygyá jeged.
 Hatása van rám kis szellőnek,
 S zúgó viharnak egyaránt:
 Reményeim amattól nőnek,
 S az égből ez pokolba ránt.

Legyen örömöm csak parányka,
 S már szép tettekre lelkesít,
 S ha száll szívemre kis bú árnya,
 Lehűti már érzelmeit.
 Lelkem szeszélyesen érzékeny,
 Könnyen hevülő, ingatag,
 De a csélesapság köntösében
 Bensőm igaz, nemes maradt.

Nem hat le addig szél zugása,
 Föl nem zavarja vad vihar:
 Enyhül enyelgő suttogásra,
 Vagy teljesen elvész, kihál...
 A képzelt seb hamar begyógyul,
 Nem hagyhat vissza mély nyomot,
 S helyébe szép vigasztalón
 Örömfóráss buzog fel ott.

A felszínen kavarg a szél csak,
 De lelkem mélyéig nem ér;
 Virágom szirmai alélnek,
 De ép, sértetlen a gyökér.
 Vihar után ez újra hajthat,
 Szebben, jobban a réginél,
 S árnyán a sűrű lombzatnak
 A bajtól mindent megkimél...

Szívem mindenre tárva nyitva,
 Könnyen hevül, könnyen lohad,
 S a boldogságnak ez a titka,
 Ez lelkesít s nyugalmat ad.
 Az érzés még az én világom,
 Napom még száz színben ragyog:
 Ha bűnnek könnye rezg pillámon,
 Ha szívemet öröme tárom,
 Egyként boldog, boldog vagyok!
 Buday László.

Alarczos lovag.

Nem ismerik az én kis és nagypellengéri
 és bügösdhái Pellengéri Sándor barátomat?

Az igazán nem válik dicséretére önknek. Ha német földön született volna, „Ritter ohne Furcht und Tadel” dicsérettel tisztelnék meg; míg nálunk csak „kitűnő gyerek” a neve.

Hogy pedig ne gondolják, az elfogultság mondatja velem e szavakat, hallják csak érenyeiket: Ha játszik (t. i. kártyán), bankot ugraszt; ha udvarol, hódít; soha még komolyan nem beszélt és el nem skartolta magát.

Más érdeme? . . . Nincs. De a mai tudóssal tömött világban e ritka virág megérdemli hogy emléke az utókornak adassék, még pedig e kis történet keretében. Maga ugyan nem mondana egy szót sem belőle, sőt ha megtudja, hogy most kibeszélem, előkelő lapok hasábjain „Nyilatkozat”-ot fog a „Nyilttér”-ben közzétenni. Bármennyire becsülöm is barátomat s kívánom, hogy őt is becsüljék, mégis arra kérem nyájas olvasó, hogy most az egyszer inkább nekem higgyen, mint önek.

Ilyen jó nyári idő volt, mint a mostani, mikor Pellengéri Sándor a Képes Családi Lapok betűi közt kutatva, egy helyre rámutatott és kitörő örömmel kiáltott föl:

— Meg van! kijött!

Mi van meg? és mi jött ki? korántsem valami korszakalkotó társadalmi regény. Az

Ezért kell buknia — végre — Szapárynak, ki ezt a sorsot már előbb is megérdemelte; de aki folytonos Bécsbe utazgatásaival s magas összeköttetései révén ki tudta kerülni a bukást, mert ha itt lenn, a pártja részéről, rég el is vesztette a bizalmat, ott fönn még bíztak benne. Most már fönn is kifogyott a hitelből. Nemzetietlen politikája vitte idáig, melylyel előbb-utóbb, de kudarcot vallania kellett.

A baranyamegyei honvédegyelet a Hentziszobor-ügyről.

Pénteken ült össze a baranyamegyei 48-as honvédek egylete, hogy a honvédszobor bizottságnak a szoborleleplezési ünnepélyre szóló meghívójával szemben követendő magatartás fölött határozzon. Az ülés határozatáról szóljon az alábbi jegyzőkönyvi kivonat:

Kivonat a baranyamegyei 1848/9-es honvédegyeletnek 1892. évi október 21-én tartott választmányi ülése jegyzőkönyvéből.

29. sz. Olvastatott a honvédegyelet országos központi bizottsága elnökségének 1892. évi október 6-án kelt meghívása a budai honvédszobor leleplezése alkalmával egyletünknek képviseltetése érdekében.

Ezen meghívásnak, feltéve, hogy az természetien a budai szobor leleplezése, illetőleg a dicső ostrom hősi fegyvertettének, a hazáért elvérzett honvéd bajtársaink emlékének megkoszoruzására szorítkozik, a baranyamegyei honvédegyelet örömmel megfelelne;

minthogy azonban nemcsak a lapokból, hanem az országgyűlési hiteles tudósításokból azon tudomást merítette a honvédegyelet, hogy a budai szobor bizottság átlépve megbízása határát egy oly tervezetet állapított meg, mely a meghívásban ugyan nem közöltetett, de annál inkább megütközést keltett, mert a honvédegyelet megkérdezése nélkül abban felvette az úgynevezett Hentzi-emléknek a régi honvédség nevében leendő megkoszoruztatását, miben ezen honvédegyelet nemcsak részt nem vehet, hanem visszautasítani is kénytelen, ez okból ezuttal a meghívásnak sem felelhetvén meg, tartózkodik képviseltetni magát azon leleplezésen, kifejezve egyúttal rosszalását a szoborbizottság fejen eljárása felett.

Szikszay János egyleti elnök.
Jegyzette Haksch Emil jegyző.

A függetlenségi párt nagy elhatározása.

A függetlenségi párt tagjai komoly számításba vették azt az esetet, hogy Ivánka Imre

és a szoborbizottság a kormánnyal együtt a parlamenti vita daczára is odamegy a Hentziszoborhoz s erre koszorút helyez. Ennek meghívására végett a függetlenségi párt tagjai becsületszó alatt megállapodtak abban, hogy teljes számban kiveszik az ünnepély jegyet, diszruhában fölvonulnak s kellő időben kettős sorban a Hentzi-szobrot körülállják, a koszorút a szoborra helyezni nem engedik s ünnepélyesen kijelentik, hogy csak szurony és golyó alkalmazása mellett élő testükön keresztül vihetik a koszorút a szoborra.

Ez esetben vagy elmaradt volna a koszoruzás, vagy oly véres botrány és erőszak mellett történhetett volna csak meg, mely elvégre az egész nemzet minden rétegét fölrazta volna közönyéből.

A válság.

A politikai helyzetben érdekes feszültség állott be. Szapáry már néhány hét óta nehéz politikai vajadás keservei közt élte napjait, mert a kabinet kebelében is lényeges differenciákat idézett elő az a kérdés, hogy minő álláspontot foglaljon el a kormány az egyházpolitikai kérdések megoldásánál, s a megoldás előtt álló különféle nehézségek legyőzésénél. A helyzet feszültségét most egyszerre nagy mértékben fokozta a Hentzi-szobor megkoszoruzásának ügye, és gr. Szapári Gyulának ebben az ügyben szenvedett nagy és határozott veresége.

Hogy ilyen körülmények közt válsághírek vannak forgalomban, az természetes. De hogy e hírek mennyiben felelnek meg a tényleges valóságnak, azt ma még nem lehet tudni.

A válságos állapottal hozzák összekötésbe azt is, hogy a miniszterelnök vasárnap Gödöllőn hosszas kihallgatáson volt a királynál. E kihallgatás részleteiről fölmerült és fölmerülhető hírek egyelőre természetesen csak a kombinációk körébe tartoznak.

A helyzet ismertetésére nézve érdekesnek találjuk a N. Fr. Pr. vasárnapi számának budapesti levelét. Ez a bécsi lap tudvalevőleg a magyar kormány ügyét is tápolgatja s ha most ily élesen gr. Szapáry ellen fordul, ez mindenesetre jellemző a helyzetre.

Az idézett bécsi lap a többi közt ezeket írja:

Mindazok előtt, a kiknek van szemük, hogy lassanak, nem volt titok a válság a magyar minisztériumban; a honvéd-emlék ügyének legújabb fordulata után pedig már nem is akarják titkolni. A most lefolyt vita annak a csüppnek tekinthető, mely a miniszterelnök ellen fölgyült elégtelenséget kicsordulásig viszi.

Szapáry veresége — írja alább e lap — nem tagadható. Mint már igen gyakran, most is megfélekedezett oly mellékkörülményekről, melyektől tervének sikere függött; elmulasztotta

maga számára biztosítani a hangulatot és a bejegyzést, melyek a kiengesztelődés szükségképeni követelményei voltak; tervét úgy gondolta ki, mint egy költő és úgy akarta létesíteni, mint bürokrata és rég aszkóros kormányzatának kétségkívül megadja ez a kegyelem-dőfést.

Ugyancsak a N. Fr. Presse írja: Most Budapesten igen sokat beszélnek az udvarról. A mi az udvari köröket és azok viszonyát illeti a politikához, nyílt titok, hogy a Kossuth-tüntetések óta az udvarnál nagyon el vannak kedvetlenedve. (Ugyan miért?) Pécssett történt még, a hol Szapáry gróf az uralkodó oldalán a hadgyakorlatokon időzött, hogy a miniszterelnök Ráth főpolgármestertől sürgőnyt kapott, melyben az közli Kossuthnak Budapest diszpolgárává való választását. Az uralkodót ez a hír nagyon meglepte és nem nehéz belátni, (De bizony nehéz; csak a N. Fr. Pr. tudja az ilyesmit belátni), hogy nem okozott neki örömet. Ennek daczára azonban az uralkodó, ha nem is ellenzés nélkül, kész volt az emlék-ünnep kiengesztelő intenciójába belemenni és megengedte, hogy a közös-hadsereg azon részt vegyen. Ez kétségkívül abból a föltevésből eredt, hogy az uralkodó elhatározásának örvendetes fogadtatása megfelelően elő van készítve. Most kitűnik, hogy ez nem áll. Az emlék-ünnepély terve először ez év márcziusában merült föl, de a miniszterelnök csak október folyamán hozta szóba s akkor is csak kevés embert avatott bele. Nem hiányzottak már tavasszal sem hangok, melyek arra figyelmeztették a miniszterelnököt, hogy tanácsos lenne a szobor-bizottság kompetenciáját is megvizsgálni s a közvéleményt az eseményre előkészíteni. De úgy látszik, Szapáry gróf annyira meg volt győződve a kiengesztelési eszme győzelmes erejéről, hogy a szobor-bizottság biztosításaival megelégedett. Az ellenzék diadal-ujjongása most a vita alatt kivívott sikerén érhető, de politikailag kevés súlyu.

Sokkal komolyabb az az állapot, a melyben a szabadelvű párt van. Ez a párt tegnap óta olyan helyzetben van, melyet nehéz definiálni. Ha megdöbbenésnek nevezünk ezt, ezzel keveset mondtunk, ha láza ásnak, túl lövünk a célon. E párt klubjában oly nyilatkozatokat lehetett hallani, melyek arra engednek következtetni, hogy ez a nagy és odaadó párt beleunt abba, hogy vereségből vereségbe, egyik népszerűtlen áramlatból a másikba ragadják. Valóságos homogenitás a kormányban már rég nincs; talán már születése percében sem volt és teljesen kipusztult a közigazgatási vita alatt. Az utolsó országgyűlés feloszlata s a téli választások kiírása a miniszterelnök legsajátabb műve volt. Még ily döntő kérdésekben sem volt meg közte és kollegái közt az egyetértés. A kabinet e belső állapotának előbb-utóbb válsághoz kelle vezetnie és most tényleg abban van.

ilyenekkel nem törődik Pellengéri Sándor; hanem igenis kijött a „Kérdések és feleletek” rovatában e pár sor:

„Ki volna hajlandó kedves olvasótársuim közül szellemes levelezésbe bocsátkozni velem? Czimem: Pellengér. Post. rest.

Olga.”

Bármennyire csodálkoznak rajt, kimondom, hogy e pár sort a kérdések és feleletek rovatában barátom tette közzé. Szép, vagy nem szép, az nem dönt, de érdekes gondolat volt tőle. Hogy nem volt hangja kiáltó szó a pusztaiban, bizonyítja e pár nap multán érkezett, kuszált írásu levél:

Kedves olvasótársuim!

Mondhatatlan örömmel olvastam levelezésre felhívó sorait a kérdések és feleletekben. Régi, forró vágyam volt már nekem is egyikével szellemes olvasótársuimnak levelezésbe lépni, hogy elűzhessem az unalom hosszú óráit. Kegyed csodálkozik ezen, hogy fiatal lány létemre unatkozom. Szomorú, de így van. Ó azok a férfiak! Tudnak udvarolni mindenféle alacsony családbeli leánynak s nekem felém sem néznek, bár a papa huszezer forint hozományt biztosított. Az igaz, hogy talán azért nem mer közelíteni senki, mert nagyon örködnek felettem.

De ép ez az, ami boszant és unalmassá teszi életemet. Irjon minél előbb és legyen őszinte, mint én, barátuője

Margit.

Válasz:

Kedves Margitom!

Levele nagyon megindított s hogy hosszabbban nem válaszolok, annak tudja be, hogy igen sok órával boszantanak. Napjaimat francia, angol, német és kézimunka tanulással, kell töltenem s hogy ilyen körülmények között szellemes levele boldoggá tett, azt elképzelheti. A férfiakról és szülőkéről szól kegyed? Ah mennyit mondhatnék e témáról én is. A férfiakról hallgatva, csak azt említem meg levelére válaszul, hogy bár atyám nagy birtokai (egyiket most vette százezer forintért), mind reám szállnak, mégis úgy agyon kineznek ezekkel a haszontalan órákkal, mintha az eszemből és nem a pénzemből kellene megélnem. Irjon minél előbb. Nemsokára én is irok.

Olga.

Margit Olgának.

Nagyon tisztelt Olga kisasszony!

Julius 20.

Őszinte és kedves levele oly átalakító befolyást gyakorolt rám, hogy égek a vágytól

kegyedet minél előbb láthatni. De mielőtt ez megtörténhetnék, egy vallomással tartozom kegyednek, nyíltságomért meg fogja adni, ismerve leveléből áradó jó szívet, a bocsánatot. Az én nevem nem Margit, hanem Kergeváry Botond s ha ily alakban és oly szívesen fogad, mint Margitot fogadta, epedve várom kedves sorait.

Örökké önre gondoló

Botond.

Olga Margitnak.

Nagyon tisztelt Margit kisasszony!

Julius 20.

Mintha szegezés volna, úgy szur valami itt belül. Ha hinni lehet a tintapusztító, könyvpréslő hadnak, hát a lelkiismeret bánt, utolsó levelem elküldése óta. Én kegyedet, ki elvonnulva a világtól, elzárkózottan él, a barátuő leple alatt megsaltam. Őszinteségem miatt adjon bocsánatot. Megsáltam, mert semmiféle Olga nem vagyok, hanem igenis Pellegeri Sándor, akinek egyetlen hő vágya kegyedet az unalmas egyedülléteből kiragadni és imádni örökön, örökké.

Sándor.

H a m v a s J ó z s e f.

A krízis megoldására egy ideig még várni kell, de a jelenlegi módon tovább vezetni nem lehet az államügyeket.

Pécs városa köztisztasága *)

Közegészségi és köztisztasági ügyeink iránt — sajnos — még mindig teljes érzéketlenség uralkodik, főleg a vidéken; és városunkban tett tapasztalataim nyomán mondhatom, hogy az évtizedeken át elhanyagolt köztisztaság gondozására csak az utolsó években fordítanak figyelmet. Szerencsére, az első lépések a köztisztaság terén és ezzel a közegészség javítása felé már megtörténtek nálunk; de azért még sok, de nagyon sok kívánni való marad hátra. Az immár megkezdett uton majd tán gyorsabban fogunk haladni, annyival inkább, mert a főváros jó példája cselekvésre buzdít.

*

Pécs szab. kir. városa menedékesen emelkedik a Mecsekhegy délkeleti alján. Az egész belváros és a kelet felé fekvő budai külváros a hegy lejtőjén köves talajon fekszik, míg a másik két külváros, nyugaton a szigeti délen a siklósi, már völgyben terül el, melynek likacsos talaja nagyon nyirkos, sőt legszélsebb részein tavasszal a talajvíz a fölszínre jut, a réteket elborítja, egész tavakat képez, melyek nyár idején a napsugarak heve alatt száradnak ki.

Városunk szép fekvése, a szőlőkkel és villákkal borított hegylejtőn, festői képet nyújt s egy a természet áldásaival dúsan elhalmozott vidéknek hatását teszi. Tette azt valószínűleg annak idején a törökökre is, kik ezen ország-részszel városunkat is elfoglalván, itt otthonuknak, a Keletnek, bájait 250 éven keresztül élvezték.

Földrajzi fekvésénél és földtani alkotásánál fogva, városunk oly kiváló égalji viszonyokkal bír, melyek által egészségi tekintetben a magyar városok között első helyet foglalhatna el, erre még inkább minősítik jó vízben bővelkedő hegyi forrásai. Azonban a szűk és görbe utcák, a sűrűn beépített háztelkek, az ennek megfelelő czélszerűtlen épületek, nedves lakások s a fogyatékos köztisztasági viszonyok nagyon emlékeztetnek a régi török uralomra, bizonyágot szolgáltatva arra, hogy a legkedvezőbb égalji és talajviszonyok is a lakosság hibás vétkes eljárása folytán kárba veszhetnek.

A kedvező talajviszonyok azonban csak a hegy lejtőjén fekvő városrészeket illetik, a lapályban fekvő területek felső talaja átmedvedett, egyrészt talajvizekkel, másrészt az esővizekkel, melyek a hegyi források vizével együtt a városon keresztül nyitott csatornában folynak a lapályra. A talaj átmedvesítése miatt az itt ásott alig 2—4 méter mély kutak a talaj folytonos szennyezése következtében rossz ivóvizet szolgáltatnak, s ez az oka, hogy e városrészben a miázmas betegségek gyakoriak, és a ragályos kórok tovaterjedésükre itt alkalmas talajt találnak.

Különösen föltűnt az utolsó években a járványok gyakoribb volta és nagyobb szerű elterjedése. E körülményt, a köztisztaság szánalmas állapotán kívül, még egyéb tényezők összeműködésének kell tulajdonítanunk, melyeket a következőkben röviden megismertetni szándékom.

Nemzeti ujjaszűletésünk óta főleg közlekedési viszonyaink csodaszzerű fokozódása még eddig nem is sejtett méretű népáramlást hozott létre, különösen a zónás forgalom behozatala óta, mely egyszerre, mint egy varázsütésre, az egész népességet vándorlásnak indította. Természetes, hogy a nagy idegen forgalommal a közlekedés középpontjain, a legtávolabb vidékek betegségei, melyeknek csirái emberhez, tárgyhoz tapadnak, ép oly gyorsan jutnak el hozzánk, hol kedvező talajra találván, könnyen lábra kapnak és elterjednek. Éppen Pécsen tett megfigyeléseim alapján tapasztaltam, hogy mióta a budapest-pécsi vasuti vonal kiépült és a fővárossal közvetlenebb érintkezésbe léptünk, az ott grasszáló ragályos betegségek rendszeresen rövid idő múltán nálunk is tanyát ütnek. Így volt ez a himlővel, a vörhenyeggel, a difteritisszel, a kanyaróval.

*) Részletek Loewy Lipót dr.-nak az orsz. közegészségi egyesülettől pályadíjjal jutalmazott munkálata nyomán. Lásd: Egészség, 1892. IV. füzetet.

Okát abban kereshetjük, hogy iparunk, gazdaságunk fölvirágzásával, a forgalmi viszonyok, közlekedési eszközök szaporításával, egyáltalán közlekedésünk gyors fejlődésével, intézkedéseink, törekvéseink a közegészségügy és köztisztaság terén lépést nem tartottak, sőt nagyon is visszamaradtak, úgy annyira, hogy a gyors közlekedésből származó káros hatásoknak gátot nem vethetnek; de nem is fognak vetni mindaddig, míg a közigazgatás körében működő orvosi tisztviselőknek végrehajtó hatalmuk nincs, és az egészségügyi közigazgatás nem nyeri azon szervezetet, melyet az újabb egészségtudomány megkíván.

Az imént mondottak illusztrálására a sok közül csak egy példát akarok fölemlíteni. A fertőző betegségek bejelentésére az orvosok kötelezve vannak. A bejelentés kényszerét egészségügyi szempontból nemcsak azért rendelték el, hogy statisztikailag kimutathassuk egészségi állapotaink szomorú voltát, hanem azon természetes okból, hogy a legelső ragályos eset bejelentése által a ragály csirájában elfojtassék és tovaterjedése meggátoltassék. De nálunk, elég sajnos, mindezen óvintézkedések végrehajtására az orvosoknak módjuk és alkalmuk nincs. Pénz hiányában nincsen szakszerűen gyakorlott személynzet, mely a fertőtlenítést végrehajtana, és a ragályos kórba esett szegény betegek elköltöztetésére még ma sincsen városunkban járványkórház.

Egy város köztisztaságának megítélésében a kellő segédeszközökre, a köztisztasággal egybefüggő tényezőkre szervezésére és kezelésére, a nyilvános helyiségek és terek, főleg pedig a lakóházak és az egyes lakások tisztántartására kell beható figyelmet fordítani.

A város köztisztaságát mértékül véve, ítéletet mondhatunk a város lakosságáról is. Következtetnünk lehet ugyanis nemcsak az érzékre, mely a köztisztaság iránt uralkodik, hanem az egészség és jólét minőségére, az értelmességre, sőt a működés fokára is. Valamint a köztisztaság a hatóság erélyének és fölvilágosodottságának tükrö, úgy a lakóházak tisztaságában a bennlakók értelmessége tükröződik vissza. Nem hiába mondja a közmondás: Házam, világom. A ház, a lakás ugyanis azon kis világ, melyben az ember életének nagy részét tölti. A ház, a lakás, nemcsak a nyugalomnak, a pihenésnek, a szűkebb családi körnek hajléka, mely az idő viszontagságai, szél és eső, hideg és meleg ellen oltalmat nyújt, hanem a tiszta, a barátságos lakásban leljük egyúttal az élet tiszta gyönyörét, az elégedettségnek, a boldogságnak legtisztább élvezetét. Sajnos azonban, hogy az előrehaladás korszakában lakóházainkon a külső csinoságot fölállozzuk belsejünknek czélszerűségét és kellemét pedig a külső pompa kifejtésével összhangzásba kellene hozni a háznak belső berendezését, úgy egészségi, mint esztetikai szempontból, összhangzásba kellene hozni az egészségtudomány fontos követelményével, a tisztasággal.

A tisztaság főtenyezői a bőséges tiszta levegő, bőséges tiszta víz és bőséges világosság. Városunk és lakóházai ezekkel nagyon silányul rendelkeznek. A szűk és görbe utcák, a kicsiny, szűk udvarok, a külvárosi részekben az utcái burkolatnak majdnem teljes hiánya, a nagy vízhiány, az utcák gyér tisztogatása, az udvarokban a trágyának fölhalmozása az istállók és lakószobák falai mellett; továbbá a bennlakók tisztátalansága: mindmegannyi ok a talaj folytonos beszennyezésére, ez pedig a kútviznek tisztátalanságát, a levegőnek szennyezettségét okozza. Nyilvánvaló, hogy ezen kedvezőtlen talajviszonyok s a lakások nagy részének tisztátalansága elősegítik mindennemű járványok elterjedését városunkban és a múlt évi hagymajárvány heves kiterjedésére is ezen tényezők mindenesetre szomorú befolyással voltak.

Városunk köztisztasági viszonyainak behatóbb bírálatára egész részletességben kívánom az adatokat föltárni, melyeket több évi tapasztalás útján gyűjtöttem.

Pécs városa a Mecsekhegy déli alján 286 hektárnyi nagy területet foglal el, mely dél felé a pályaudvarral, a temetővel és a részvényes sertéshizlálóval határos, éjszakai határa egy egyenes vonal, melyet a Tetye-forrástól a régi puskaportoronyig húzva gondolunk, keletre a vámsorompótól a bányatelepre vivő ut, nyugatra pedig a nyugati vámsorompótól húzott egyenes vonal a határa.

Ezen hosszúkas négyszög alakú területre 3531 lakóház van építve, a mi 40 kilométer utcahosszra oszlik szét. Ezek közül a nyugati vagyis szigeti külvárosra 913 ház, a siklósi külvárosra 305 ház jut, mindkét külváros 80 hektár területet foglal el és 9790 lakost számlál; a budai külvárosban 1467 ház van, 10767 lakossal 140 hektárnyi területen és a belvárosban 846 ház 9253 lakossal 66 hektárnyi területen. A város területéhez tartozik még a negyed óra távolnyira fekvő szénbányatelep, mely a dunai gőzhajós-társulat tulajdona, 472 házzal és 1458 lakossal. A városi külső területen is 3564 lakos van, azonkívül 1427 főnyi katonaság van a városban. A városi lakosság összege tehát 35,200.

Városunk belvárosi része a legnépesebb. Itt korlátolt területre van a lakosság szorítva, a mi már magában véve megnehezíti a lakások tisztántartását. A város köztisztaságának fentartására, valamint a lakások tisztántartására legfontosabb segédeszköz a víz. Mindaddig a régi, a törökök idejéből fönmaradt vízvezeték szolgáltatta a viznek fömennyiségét, a mi átlag véve összesen 24 óra alatt 1800 köbméterre rúgott. Ezen vízmennyiségnek kétharmada a malmok tulajdonjoga volt és csak egyharmada, összesen 600 köbméter jutott a lakosságra. A víz csak 100 házban van az udvarra bevezetve, az emeletre azonban, néhány ház kivételével, a nyomás hiánya miatt, a víz nem juthat. A lakosság legnagyobb része a nyilvános közutakból hordja a vizet, és mivel csak 32 darab közkút és 11 nyilvános szivattyus és u. n. rángató kút van az egész város területén, számos utca viz nélkül lévén, a lakosság a vizet a távoleső kútból kénytelen hordani. Ehhez járul még azon sajnos körülmény, hogy száraz nyár idején a víz mennyisége az átlagos mennyiség negyedrésze apad, úgy hogy a város legtöbb kútja több napon át egy csöpp vizet sem ad, és a lakosság nagy része a lejtős területen, hol ásott kutak nincsenek, alig bírja a szükséges mennyiségű ivóvizet beszerezni, háztartási czélokra vize nincs.

A külvárosokat lakó bosnyák nép ugyan vele született tisztasági érzékénél fogva lakásainak belsejét lehetőleg tisztán tartja, azonban főleg úgy, hogy lakásának az utcára nyíló és csinosan berendezett szobáját egyáltalán nem lakja, hanem nyáron a konyhában és a pitvaron, télen pedig ismét csak a fűtött konyhában húzza meg magát családjával együtt; ugyanott étkeznek, hálóznak, néha a mesterséget is ott üzik, sőt a betegeket is itt, ebben a füledt, romlott konyhagőzzel telt levegőben ápolják, holott az utcai paradé-szoba használatlanul marad. Ezen rossz szokás a fűtőanyag megkiméltése szempontjából, számos jobbmodu polgári családban is dívik. Itt is a konyhából fűtik gyakran a szobát; nagyrészt csakis a konyha mellett lévő, néha még zárt folyosóra nyíló szobákat lakják, étkeznek egyúttal háló- és gyermekszobának is használják; a mellett még a konyhában a csecsemők és gyermekek bemocsolt ruháit is mossák és szárítják, éppen a főzés ideje alatt, hogy a tüzelőanyagot kimélték. És még azon csodálkoznak, hogy ilyen szennyezett, bűzös és vízpárával telt levegőben gyermekeik folyton betegeskednek, és az orvos óvó intéseire kész a felelet, hogy apjuk és dédapjuk is így élt és éltes emberek lettek. Igen, de hogy hányan haltak el ezen megrögzött szokás következtében, azt számításba nem veszik.

(Folyt. köv.)

HIREK.

— (Kossuth Pécs diszpolgára.) Erreth János városunk országgyűlési képviselője e hó 15-én adta be a tanácshoz indítványát aziránt, hogy Kossuth Lajos Pécs város diszpolgárává választassék, a budai fő-utcza, nevérol, Kossuth Lajos utcának neveztessek s a város ez alkalommal a nagy hontalanhoz üdvözlő iratot küldjön. Erreth indítványa a legutóbbi tanácsülésen került tárgyalás alá s a város tanácsa egyhangulag abban állapodott meg, hogy az indítványt egyhangulag elfogadásra ajánlja a legközelebbi közgyűlésnek.

— (**Kardos Kálmán főispán kitüntetésé.**) A hivatalos lap vasárnapi száma a következő királyi kéziratot közli:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán: **Kardos Kálmán** Baranya-vármegye és Pécs szabad királyi város főispánjának, ezen minőségben szerzett kiváló érdemei elismerésül **Szent István** rendem kis keresztjét díjmentesen adományozom.

Kelt Gödöllőn, 1892. évi okt. hó 19 én.

Ferencz József sk.

Szögyény László s. k.

— (**A városi közgyűlés,**) mely a költségelirányzatot fogja tárgyalni, s mely ennélfogva mindenkor a legérdekesebb közgyűlés, november hó 15-ödike előtt aligha fog összeülni. A dolgot a költségelirányzat késleltette, melynek két igen fontos tételét nem lehetett megállapítani: a fogyasztási adót s a vízbérszabályzatot. Tegnapi költségelirányzat elkészült, azt most nyomtatás alá adják, a pénzügyi bizottság tárgyalás alá veszi: mind ebbe bele telik vagy 15 nap, s így a jövő közgyűlést valószínűleg november közepe táján hívják össze.

— (**A Pécsi Dalárda diszhangversenye.**) Csak a néhány széksort elfoglaló közönségre nézve volt diszhangverseny; a Pécsi Dalárdára nézve egy esettel több, hogy szomorúan kelljen tapasztalnia a közönség indolenciáját. Mindössze 2—3 sor ülőhelyet adott el a pénztáros erre a nem mindennapi hangversenyre; a többi helyet a dalosok családtagjai foglalták el. Hol maradt az a nagy körű intelligencia? mely tüntetve szokta fitogtatni az ő műérképét. Hol maradt a hangverseny-közönség? mely egy-egy jött-ment német zongoracsepelőnek rakásra hordja a pénzt, aki nem is akar egyebet, mint pénzt; a közönség tapsára pedig rá se hederít, s mikor kiteszi a lábát ebből a városból, ezt épp úgy elfelejti, mint a publikumát. Hol maradtak a Pécsi Dalárda pártoló-tagjai? akik évi néhány forintért a daloskör „pártoló” tagjainak nevezetik magukat, de amikor azon a néhány forintot túl kellene pártolni a daloskört, akkor szépségesen távol maradnak a daloskör estélyeitől; igen, mert az a pártoló tagság csak arra jó, hogy évente 3 tánc-estélyben részessüljenek a leányok — aránylag olcsóbban, mint másutt; a Pécsi Dalárda maradhat magának, akár soha se is énekeljen, bánják is ők, csak tánc legyen minél több. Kevés kivétellel ez a műpártolás Pécsen! E nem első eset dacára is a Pécsi Dalárda kiállott a pódiumra, s oly hévvel, oly igaz bensőséggel, a dal iránt való épp oly nemes lelkesedéssel énekelte el a két versenydarabot, mint ahogy az országos dalversenyen énekelte, amiért ott az első díjat adták neki, emitt pedig az üres székek tárogattak feléje. Az a lelkes kis közönség, mely eljött a daloskör beszámolóját meghallgatni, őszinte lélekkel tapsolt a kitűnő dalosoknak. Bevezetésül és végezetül a katonazenekar **Riepl Gáspár** karmester vezetése alatt pompás összevágósággal produkált két klasszikus zenedarabot, — kezdésül az **Euryanthe** uvertürt, befejezésül pedig **Wagner Lohengrinjének** finálját adván elő. A daloskör két énekszámát **Vész Albert** és **Riepl Vilmos** szerezték meg két piéce-szel. **Vész Albert** Schumann 54. sz. hangversenydarabját játszta zongorán, mihez a katonazenekar adta a kíséretet. A fiatal zongorásban még nem fejlődött ki az önállóan alkotó művészlélek, a temperamentum; de a technikája annyira közel áll a bevégezethez, hogy már csakis az a még hiányzó temperamentum kell hozzá, hogy a lélek kiegészítse a kéz munkáját, vagyis hogy művészköltés legyen a játékából. **Riepl Vilmos**, a katonazenekar egyik prim hegedűse, a karmester fia, már ismert alakja a mi hangverseny-pódiumunknak. Csak a tavasszal mutatkozott be az irodalmi és művészeti estélyek egyikén, s már akkor hatalmas tapsok közt köve-

teltek tőle ráadást, s most is a finom technikával és érzéssel előadott **Vieuxtemps**-féle ábránd mellé megint kitapsolt a közönség egy kis ráadást, hogy tovább hallgathassa e fiatal zenész bensőséggel teljes hegedű-játékát. A műsor 4-edik pontját **Rákosi Viktornak** kellett volna kitöltenie; ő azonban fontos ügyek miatt nem rándulhatott le közénk, hova pedig fölöttébb vágyott, s így fölkérésére az ő **Kelemen** és **Pattantus** című tárczáját helyette **Haksch Lajos** olvasta föl. A daloskör tagjai hangverseny után a Nemzeti sörözőkban társas vacsorát rögtönöztek; s elmentek oda a Pécsi Dalárda jó barátai is, kik közül **Szuly János** ügyvéd fölköszöntötte a győztes daloskört azzal vigasztalván ezt, a diszhangverseny alkalmával a közönség részéről tapasztalt közönyvel szemben, hogy hiszen a görög hősök is csak ugyanígy jártak, mikor diadalmas hadjáratukból visszatértek, hogy míg az idegenek teljes tisztelettel voltak irányukban, addig az otthoniak, az anyavárosbeliek tiszteletlenséggel viselkedtek. Szulyt **Jilly Alajos** köszöntötte föl, mint a Pécsi Dalárda azon igazi jóbarátainak egyikét, kik a daloskört soha sem hagyják el. A Pécsi Dalárda a késő éjjeli órákig volt együtt vígan énekelve — magának, a maga mulatságára.

— (**A mindenszentek esti sirok látogatása.**) A közönség körében — mint halljuk — kérdésessé vált, vajjon a kolera-járványra való tekintetből nem fogják-e az idén eltiltani a közönséget a temetőekben való csoportosulástól, mint tették ezt annak idején, mikor Pécsen is dühöngött a kolera, ami miatt akkor véres zavargások történtek. Illetékes helyen tett kérdéseinkre azt jelentették ki, hogy Pécsen még nem merült föl kolera-eset, tehát a sirok látogatásától sem tiltják el november elsején a közönséget. Amint azonban egyetlen kolera-eset jelentenek be, a rendőrség kénytelen lesz a csoportosulást betiltani, s ezt annak idején közhírre fogja tenni.

— (**Szikszay János**) a pécsi kir. törvényszék bírója és helyettes elnöke, saját kérelmére nyugalomba helyeztetett, mely alkalommal a király különös elismerését fejezte ki a hosszú idő óta szolgáló derek bírónak.

— (**Gyors időváltozás.**) Előkerültek már a téli kabátok, — a szobák kályháiban már pattog a tűz, s jól esik a belépőnek a meleg szoba. Nagyon gyorsan és egész szigorral változott a szép őszi idő télire. Nagy-Kanizsán és Kaposvárott már hó is esett. Kaposvárott a még lombbal fedett, sőt nemrég második virágot hajtott fák szombaton szinte görnyedtek a hólepel alatt, s az utcák és háztetők mindenfelé fehérlettek a hótól.

— (**Elkésztett fecsképar.**) A házerek fekete frakkos vendégeit különös kegyben tartják az emberek s alig van olyan madara az Istennek, mint éppen a par excellence Isten madarának elkeresztelt fecske, melyet jobban megsajnálna, mely iránt nagyobb részvétet érezne az ember olyankor, amikor valami baja esik. Szombaton is, hogy reggel az a hideg eső permetezett, minden ember, aki csak a papnevelő intézet előtt elment, megállt és szánakozva nézte azt az itt maradt fecsképart, mely valahonnan elszakadt délre menő útjától s itt csipogva repdesett föl s alá, táplálék után keresgélve s a hideg elől menekülve. Valami családka meleg légáramlat terelhette őket ide, azt híven, hogy itt jó tájra akadnak. Hanem a seregtől elmaradt fecsképar — him és nő — keservesen megcsalódott; kétségbeesésében a szeminárium ablakain zörgött, ahogy tanyát keresett az őszi nedves hideg elől. Éhesek is lehettek szegények, mert a falon levő minden fekete pontnak neki repültek; azt hitték, hogy bogár. De csak ebben is csalódtak és csipogva, idegesen repdestek ide s tova, kinyitott szájacskával, hogy tán a levegőben elcsiphetnek valami rovartáplálékot. Hanem ott se akadt semmi. A bogarak, a legyek elbujtak téli álmot aludni, a mi kis idegen fecskéinknek nem jutott eledel. Sokáig vergődtek ott szegénykék, sokáig nézték őket az emberek; hogy mi lett belőlük, nem tudni. Tán megdermesztette őket a hideg, tán megvette őket az éhség; de tán föl is kerekedtek s ösztönük elvezette őket a helyes légi útra, mely levezet

délre, tengeren túlra, ahol enyhe levegő és gazdag zsákmány várja az Isten madarait.

— (**Tanügyi mozgalmak.**) A helybeli áll. főrealiskola tanártestülete a délelőtti oktatás tervével foglalkozik, melyet úgy a tanítás eredményesebbé tételre céljából, mint a növendékek túlterhelésének megakadályozása szempontjából csak helyeselhetünk. A délutáni tanítás ellen már annyiszor és oly sokan argumentáltak a legjelesebb paedagogusok köréből is, hogy azzal most részletesen foglalkozni nem akarunk, hisz ennek célszerűtlensége már rég meghaladott álláspont; csak egyik laptársunknak e tárgyban megjelent cikkére akarunk néhány észrevételt tenni. Annak előrebocsátásával, hogy délelőtt sokkal fogékonyabb a növendék a tanítás iránt, mégis oda lyukad ki laptársunk érvelése, hogy az utolsó órákban a tanuló már teljesen kimerült s a magyarázat rá nézve teljesen elveszett. E nézetrel nem érthetünk egyet, mert hisz a tanulók ma is majdnem naponta 8-tól 12-ig vannak elfoglalva s így az utolsó órákat a tanügynek veszteségszámlájára kellene írni, a mi pedig a tapasztalat szerint nincs igazolva, sőt épen az bizonyult be, hogy délutánokon tett gyomorral sokkal nehezebben megy a munka. A helyes órarend szerint az utolsó órákba mindig oly tárgyakat szokás beosztani, melyek a tanuló figyelmét legkevésbé veszik igénybe, mint pl. szépírás, rajz stb., mi által a növendék teljes kimerülése elkerülhető. Hisz gyakran három órai feszült figyelem jobban kimerítheti a növendéket, mintha helyes beosztás mellett egyfolytában 5 órát tölt az iskolában. S ha számításba vesszük az egyes osztályok óramennyiségét (28 és 30) úgy találjuk, hogy az alsóbb osztályok legföljebb 4 szer, a felső osztályok 6-szor lennének 8-tól 1-ig elfoglalva. De ha a tornaórákat délutánra helyezik, (amint — értesülésünk szerint — ez tervezve van,) úgy csak 2, — illetve a felső osztályokban 4 ízben volna 8-tól 1 óráig tanítás, míg a többi napokon a mai rend maradna érvényben. S mily nagy jótétemény volna a növendékekre — különösen a távollakókra, kik Árpádról, Ráczvárosról és Üszögből járnak be naponta a városba — ha a kellemetlen zord időben csak egyszer kellene az iskolába menniök, s emellett egész délutánjaikat a házi munkásságra használhatnák föl. Ez — nézetünk szerint — a tanügyre határozottan előnyös s a szülők is meggyugvással vennék, ha gyermekeik a délutánokat a család körében tölthetnék. Ama egy egész órai veszteség, mely az új rendszer behozatala esetén laptársunk nézete szerint előállna, téves számítás, mert a megtoldandó ötödik és a mostani negyedik óra között, a középisk. rendtartás szerint csak 10 percnyi szünet lenne engedélyezhető, s ha számításba vesszük ama 10 percet, mely most délután 3 és 4 óra között engedélyezve van, úgy a délelőtti tanítás esetén éppen semmivel sem több idő vesz el a tanügyre nézve, mint ma. Ennyit helyreigazításul az említett cikkre.

Hogy a röviden fölemlített előnyök mellett nálunk mégis a régi rendszer divik; hogy fejlődött tanügyi viszonyaink dacára is már több vidéki város által (a fővárosról nem is szólva) engedték magukat megelőzni: annak oka — mint értesülünk — az volt, hogy a tanártestületek a lakosság házi szokásaira való tekintetből, a rendszerváltozás megkoczkztatását nem tartották opportunusnak. E változtatás szüksége azonban most a legnagyobb mértékben főnförög, mert a mióta az új zónaidő behozatalával az időszámításban egynegyed órával visszamaradtunk, azóta rendkívül kártékony hatással van a késő délutáni órák sötétsége — különösen a téli hónapokban — a tanulók látószerveire, úgy hogy a növendékekre való tekintettel a tanári testületek iudittatva érzik magukat a délelőtti tanítás eszméjét megvalósítani s ez által a napnak éppen legvilágosabb részét az iskola számára megtartani. A közönség körében élénk rokonszenvvel fogadják ez eszmét, melynek fölvevéseért és megvalósításáért csak elismerés illeti a tanulók érdekeit szívükön viselő tanfőnököket.

— (**Somogyi társulata Szegeden.**) szép pártolásnak örvend. Az előadások folyton telt házak előtt folynak le, s a mi még egyetlen igazgatóval sem történt meg Szegeden, az megesett Somogyival, hogy az összes földszinti és első emeleti páholyokat az egész évadra kibérelték. A közönség a társulattal meg van elégedve; s azt írják Szegedről, hogy ott az

eddig látottakból mindenki azt a tapasztalatot merítette, hogy a szülőgyi-bizottság nem választott rosszul, mikor Somogyinak adta ki 3 évre a színházat.

— **(Difteritisz a vidéken.)** E veszélyes betegség már ismét föllépett a vidéken rövid pár havi pihenés után; két éve már, hogy rövid szünetekben különösen a téli hónapokban rémiti a családokat. — Siklóson és vidékén mint a tüzvész terjed az iskolás gyermekek között a kanyaró és difteritisz. Mohácson már huszonnyolc gyermek halt meg roncsoló toroklobban e hóban. Sem is tesznek intézkedéseket a járvány megszüntetésére vonatkozólag, mert ha egy házban több gyermek van s egyik a difteritiszben megbetegszik, a többi gyermekeket nem különítik el, vagy ha egyik meghal, pajtásai csoportonként járnak el a halottat látogatni. Mohács az utóbbi időben a kolera elfojtására minden lehetőt elkövet, százakat, sőt ezreket költ, míg a koleránál sokkal inkább pusztító difteritisz elfojtására mi sem történik. Kaposvárról írják, hogy ott is vannak difteritisz betegek, s a szomszéd községekben pedig erősen uralkodik a járvány. — A gárdon oly nagy mértékben szedi áldozatait, hogy az iskolát be kellett zárni. — Batta széken már azon a fokon van a járvány, hogy ha nem enyhül, az iskolákat szintén be kell zárni.

— **(A kolera Mohácson.)** A tegnapi érkezett jelentés szerint ez ideig 15 kolera-betegedés történt Mohácson. Ebből meggyógyult 3, meghalt 7, kezelés alatt maradt 5. Az utolsó kolera beteg a „Slavonia“ nevű gőzös egyik matrőza, kit Mohácson a járványkórházba szállítottak.

— **(Betiltott vásár.)** A megye alispánja a dárdai vásárt, mely e hó 31-én lett volna megtartandó, a Szlavoniából jelentett kolera miatt táviratilag betiltotta.

— **(A pécsi ipartestület hivatalos helyisége)** nov. hó 1-től kezdve a Siklósi országot 5. sz. házban lesz. Ebben az új és kényelmes helyiségben a szaklajok a tagok használatára ki vannak téve s a tagok reggel 8 órától esti 8 óráig vehetik igénybe a helyiséget. Az új helyiségben szálló intézet is van melynek tágas és egészséges szobáiban egy-egy ágy után éjjelükint csak 10 kr. hálópénz fizetendő, mit az intézet főtartási költségeire fordítanak. A segédeknek és inasoknak közvetítését a testület ingyen eszközözi, a mire úgy az iparosokat mint iparos segédeket, és a szülőket, kik gyermekeiket az iparos pályára szánják, figyelmeztetjük.

— **(Szerbiába utazók figyelmébe.)** A belügyminiszter körrendeletet intézett a város törvényhatóságához, melyben ezt arról értesíti, hogy a külügyminiszter rendelete értelmében a koleramentes helyről Szerbiába utazókat az osztr. magyar monarchiából érkező utasok ellen különben kiszabott 3 napi vesztézar alól csak úgy mentik föl, ha rendőrségi bizonyítványt tudnak fölmutatni, hogy odaérkezésük előtt 6 napig csakis koleramentes helyeken tartózkodtak.

— **(A bajai ciszter. rend főgymnáziumának)** új épületét a napokban szentelték föl s nyitották meg a muzsa fiaknak. Ez alkalommal Szenecz Albert igazgató tartott hatásos beszédet.

— **(Uj adóhivatal.)** A m. kir. pénzügyminiszter Bonyhádön új adóhivatalt állított föl, mely 1893 évi január 1-jén kezd meg működését. A személyzet egy adótárnokból, egy ellenőrből és egy adóosztályból fog állani.

— **(A nov. 12-iki jogász-táncszetely)** belépti-jegyének árát, mint értesülünk, a jogakadémia polgárai utólag megváltoztatták, és pedig következésképp: belépti-jegy személyenként 1 frt 50 kr. család-jegy három személyig 4 frt 3 személyen fölül 5 frt.

— **(Gazdasági tanács.)** A földművelési miniszter — mint értesülünk — föl fogja hívni a gazdasági egyesületeket a mezőgazdaságról és mezőrendelésekről szóló törvényjavaslat tárgyalása előtt, hogy már idejekorán intézkedjenek a gazdasági képviselet megalkotásáról. Erről a törvény IX-ik fejezete intézkedik. Már most itt az ideje, hogy a törvényhatóságok és rendezett tanácsú városok a törvény értelmében megállapodásra jussanak és vagy a vármegye gazdasági tanácsába lépjenek, vagy külön gazdatanács alakításáról gondoskodjanak.

— **(A Pax-társaskör.)** mely irodalomkedvelő fiatalemberekből alakult, a napokban Nagy Sándort, lapunk egyik külső munkatársát, választotta meg elnökévé. A társaskör tagjai esténként összegyűlekeznek, a Nemzeti vendéglő külön helyiségében, s ott szavalással, fölolvassalásokkal, érdekes szabad-előadásokkal szórakoztatják egymást.

— **(Néhai Schwarcz Vilmos elhalálása alkalmából)** koszorúadományképen ajándékoztak Schwarcz József és neje szegényeknek 50 frt chewra kadisának 50. frt betegsegélyző egyesületnek 25 frt, az izr. nőegyletnek 25 frt, pécsi jótékony nőegyletnek 25 frt, városi kórház irgalmas nővéreinek 25 frt, — összesen 200 frtot. özv. Schwarcz Vilmosné a Matessa-lelenczház árváinak 50 frtot, izr. árváknak 50 frt, — összesen 100 frtot. Krausz Frigyes (Prága) az izr. nőegyletnek 10 frtot, Österreicher Hugó (Prága) az izr. nőegyletnek 10 frtot. Összeg 320 frt.

— **(Füstbe ment milliók.)** A napokban mutatta ki a pénzügyminisztérium, hogy szivar és dohány ára fejében hány millió frtot eregetett füstbe az ország népe. Az alábbi kimutatásból megláthatjuk, mennyi fogyott el egy év alatt szivarból és dohányból; s meglátjuk azt is, hogy sokkal több mint az előző évben. A magyar korona országainak területén ugyanis elkelt:

463.404.793	darab általános,
12.997.769	különlegességi szivar,
404.974.081	" általános,
9.390.260	" különlegességi szivarka,
15.208.188	kilogr. általános,
164.823	" különlegességi pipadohány
73.094	" általános,
101	" különlegességi burnót,

összesen 18.550.301 hilogramm dohány mennyiség (szivar, dohány, burnót), a mi az előző évi 17.511.997 kiogr.-hoz képest 5,9 százalékos emelkedést mutat. Hát ennek bizony csak örülhet a pénzügyminiszter, de az országnak semmi haszna sincs belőle, mert még a hozzá való dohányt se engedi itthon természetien, hanem külföldön veszi drága pénzért, holott a honi termelésű dohányfajok némelyike, melyből Poroszországban eléggé kapós szivarokat sodornak, sokkal alkalmasabb volna a szivarkészítésre, mint némely külföldi dohány, s nem is kerülne annyiba, mint amaz.

*
Rendkívül érdekes hangverseny lesz november hó 5 vagy 6-án, ha ugyan Pécs műértő közönsége ezúttal is, mint előző esetekben, az illető művészeket pártolásában részesíti. Színelőadások hiányában Valentin Ottó helybeli könyvkereskedő ugyanis arról gondoskodik, hogy műveltek közönségünknek kellemes szórakozást szerezzen. Most is sikerült neki Ehrenstein L. urhölgyet és Ritter I. most a bécsi operaház kitűnő és kedvelt tapjait, egy együttes hangverseny megtartására megnyerni. Ehrenstein urhölgy fiatal életkora dacára — 22 éves lévén — máris kiváló művésznő és Ritterrel együtt, ki igen jeles baritonista, a bécsiek kedvenc művészei; és így meg vagyunk győződve, hogy a tervbe vett hangverseny közönségünket is teljes mértékben ki fogja elégteleni. Valentin aláírási ívet bocsájtott ki, melyet az érdeklődők figyelmébe ajánljuk annyival is inkább, mivel a hangverseny csak azon esetben tartatik meg, ha az erkölcsi és anyagi siker előre biztosítva lesz.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Fiatal gyilkos. Halált okozott súlyos testi sértés büntetével vádolva állott f. hó 24-én Pesti Sándor kékesdi lakos a pécsi kir. tszék előtt. A vizsgálat és végtárgyalás adatai szerint 1890. évi karácsony estéjén a püspök-sz. erzsébeti korszomban a 20 éves Pesti Sándor ingerkedni kezdett a nála sokkal idősebb Kasza Józseffel, kin az állítólag elveszett tárczáját kereste. Kasza József és Pesti Sándor e miatt dulakodni kezdtek s Pesti Kasza Józsefet arczul is ütötte, ez pedig Pestit vállán késsel megszurta. Pesti Sándor megszuratását azonnal nem vette észre. Mikor azonban erre barátai figyelmeztették, megharagudott és egy poharat oly erővel vágott Kasza fejéhez, hogy ez azonnal megingott. Pesti ekkor hozzája ugrott, hánál fogva a földre lehúzta, rája taposott s oly sértéseket ejtett rajta, melyek következ-

tében Kasza József 1891. január 11-én meghalt Vádott ittaságára hivatkozván, tettére nem akart visszaemlékezni; ezt azonban nyolc szemtanú igazolta. Ezek alapján a kir. törvényszék (elnök: Sável; bírák: Koszér és Hardi; tanácsjegyző: Obetkó dr.) a közvádoló és Erdőssy Lajos védő ügyvéd meghallgatása után vádliotat az erős fölindulásban elkövetett súlyos testi sértés büntetében (btk. 307. §-a 2. bek.) mondta ki bűnösnek, s öt ézert fiatal kora s ittas állapota figyelembe vétele mellett — egy és fél évi börtönrre a bűnvádi és ügyvédi költségek megtérítésére, valamint a sértett özvegye és két kiskorú gyermeke számára megfelelő kártérítésre ítélte. — Az ítélet ellen vádliot, védője és a büntetés súlyosbitása végett a közvádoló föllebbezett.

VEGYESEK.

— **Ha sok ezer ember bizonyítja, ha a leghíresebb tanárok s számos gyakorló orvosok elismerően nyilatkoznak valamely szerről, mint például Brandt Richárd gyógyszerész valódi svájci labdacsaíról, akkor kétségtelen, hogy csak is egy valóban hasznos házi- s gyógyszer lehet szóban. A svájci labdacsaok egyedül kitűnő hatásuknak köszönhetik mai, általános elterjedtségüket, mit semmiféle más szer el nem ér. El kell olvasni azt a 400, hivatalból hitelesített levelet, a melyek 8 hét alatt érkeztek be; a valódi, fehér keresztrel vörös alapon jelzett, svájci labdacsaok dobozonként 70 kr. kaphatók a patikában. Főraktár: Török József patikája, Budapesten, Király-u. 12.**

— **Kovács és Mezey a legnagyobb budapesti bevásárlási czég thea, rum, cognac és kávéárakban.** E két ur e téren szerzett számos tapasztalataik után, átvették a mar évek óta ismert Bieber féle exportüzletet, a kerepesi-uton 6-ik sz. alatt. Alkalom nyílt már megizlelni a Kovács és Mezey czég különféle minőségű thea rum, cognac és kávé czikkeit és általánosán, sőt gourmandok véleménye szerint is ezen áruk mind a legfinomabbak, tiszták és valódik, miután a czég összes készleteit első bevásárlási helyekről u. m. Pecking, London stb. hozatja. ajánlatos volna t. olvasóinknak ezen czég részletes árjegyzékét meghozatni.

— **Sok évi megfigyelés.** Emésztési gyengeségnél és étvágyhiánynál általában minden gyomor-bajnál, a valódi „Moll féle seidlitz porok“ bizonyultak a legsikeresebbeknek a többi szerek fölött, mint gyomor erősítők és vértisztítók. Egy doboz ára 1 frt. Szétküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész, cs. és k. udv. szállító által, Bécs, I. Tuchlauben 9. A vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll A. készítménye kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával.

Hátralékos előfizetőinket tisztelettel kérjük, miszerint tartozásaikat minél előbb küldjék be, nehogy kénytelenek legyünk a lap további küldését beszüntetni.

NYILT-TÉR.*)

Nyilatkozat.

Alulírott intézet a t. cz. közönségnek becses tudomására hozza, hogy Wrauits György ezen intézettől megvált, — ennél fogva ezen intézet nevére semminemű felvételeket, vagy bevételeket sem eszközölhet.

Egyszersmind tisztelettel kérjük az eddigi nagyrabecsült bizalmat továbbra is ezen intézet irányában fenntartani,

alázatos szolgája,

„Concordia“

első pécsi temetkezési intézet Pécsett, kis tér 11. sz.

*) Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget A szerk.

Köszönet-nyilvánítás.

Fogadják mindazok, kik kedves családtagunk

Sshwarz Vilmos

halálózása alkalmából részvétöket kifejezni kegyeskedtek — ezzel leg-hálásabb köszönetünket.

Pécset 1892. okt. 24.

A gyászoló család.

Laptulajdonos:

NAGY FERENCZ.

Felelős szerkesztő:

HAKSCH LAJOS.

Hirdetések:

1692 sz.

p. 1892.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bir. vegrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a szerint közzé teszi, hogy a szent-lőrinczi kir. járásbírósnak 1892. évi 1085/p. számú végzése alapján Pitez György bükkösi lakos javára Marosy Ignác helesfai lakosnál 221 frt 98 krajczár és jár. kielégítésére f. é. május hó 18-án biróilag lefoglalt és 365 frtra becsült tehén, üszök, kocsi, épületfa, kádak és borsajtóból álló ingóságoknak a követelésből még visszalevő 200 frt hátralék, úgy ennek 1892. évi szept. 1-től járó 6 százalék kamztai erejéig Helesfán a helyszínen leendő elárverezésére **f. évi október hó 28-ik napjának délelőtti 10 órája** tüzetik ki.

Szt. Lőrincz, 1892. szeptember 5.

Könczey

kir. bir. vegrehajtó.

11091 sz.
tkv. 1892.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a pécsi takarékpénztár vegrehajtónak Obetkó Zsigmond és neje Gadány Krisztina vegrehajtást szenvedő elleni 14733 frt 22 kr. tökekövetelés és járuléka iránti vegrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék területén levő Pécsen fekvő a pécsi 76. sz. tjkvben foglalt I. 121. hszsz. 79. sz. házra udvartérre és 122. hszsz. 71/2. sz. házra 28500 frt becsárban, mint ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi nov. hó 24. napján d. e. 10 órakor a pécsi kir. törvényszék árverezési szobájában** megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 2850 fítot készpénzben vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ban jelzett arfolyammal számított és az 1881. nov. 1. 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécsett, a kir. törvényszék mint telekkvi hatóság 1892. évi július hó 15. napján.

Lukrits István

kir. törvszéki biró.

Árverési hirdetmény.

Közhírré tétetik miként Egerszegh község tulajdonához tartozó

korcsmaház italmérési joggal

mészarszék; kert és két hold erdei föld f. é. november 6-án délután 2 órakor a község házánál három évre haszonbérbe fog adatni.

Az árverezési feltételek, az egerszegi biró házánál betekintheők.

Kelt Egerszegben, 1892. október 23-án.

Torbó József

biró.

LE GRIFFON

a legjobb szivarkapapir

kapható Alt és Böhm kereskedésében Pécsen.

3961
k. i. 92

Pályázat.

Baranya vármegye siklósi járásába kebeleztet — Nagytótfalu, Kistótfalu, Jakabfalu, Kövesd, Ivánbattyán, Vókány, s Nemetpalkonya községek szövetkezetéből álló, — Siklós székhelyvel biró, nagytótfalusi körjegyzőségben a

körjegyzői állás

lemondás folytán megüresedván, arra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhivom ennél fogva mindazokat, kik ezen 755 forint 37 krajczár jegyzői fizetés, 35 frt. iroda átalány 250 frt. lakbér, 74 frt. uti átalány; 35 frt. iroda világitás, 360 frt. fuvarváltság, 200 frt segéd tartással javadalmazott körjegyző állást elnyerni óhajtják, az 1883. évi I. t. cz. 6. §. értelmében felszerelt kérvényöket **f. évi november hó 10-éig** alulirothoz annyival is inkább — nyujtsák be, mert a később beérkezőket figyelembe venni nem fogom.

A választás f. é. november hó 14-én d. e. 10 órakor Siklós nagyközség tancstermében fog megejtetni.

Siklós 1892 okt. 19.

Benyovszky Manó,

főszolgabiró.

Árverési hirdetmény.

NAGY-KOZÁR község előljárosága részéről ezzel közhírré tétetik, hogy az államkincstártól bérbe vett

italmérési jogosultságot

1893. évi január hó 1-től 1895. évi december végeig, vagyis három egymásután következő évekre a községbiró házánál **f. évi október hó 30-án délelőtti 10 órakor** nyilvános árverésen albérbe fogja adni.

Az árverezni szándékozók kötelesek 70 frt bánatpénzt letenni. A feltételek a községi birónál megtudhatók.

Kelt Nagy-Kozárban, 1892. október hó 22-én.

Ruff János,

biró.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Ritka szerencse

különösen oly családok részére, kiknek a könyvvitelben némileg jártassággal biró leányuk van, ki a téli idényre a Horváth-féle korcsolya-telepen a pénztárnoki állást vezetné, — mert ezen állással egy gyönyörű szép ujonnan kifestett

3 szobából álló lakás

van összekötve mely áll 1 előszoba, 1 szalon és ebédlőből a vitéz-utczában, a korcsolya-teleppel összekötve, a főbejáratnál jobbra van az előszoba, mely pénztárnak használható. Ezen lakás olcsó áron azonnal kivehető. A pénztárnoki havi fizetés pedig a lakás kibérelésénél lenne megállapítható.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Siklósi járás főszolgabirójától

11687 sz.
tkv. 1892.**Árverési hirdetemény.**

A pécsi kir. törvényszék mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Frankenthaler Jakab végrehajthatónak Biró János végrehajtást szenvedő elleni 103 frt 68 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. járásbíró-ság területén lévő Pécsen fekvő a m.-peterdi 21. sz. tjkvben felvett I^{1/4} telekből Biró Jánost illető felerészére 501 frt becsárban; a 23. sz. tjkvben foglalt I. 17. sz. házra, 46. és 24. hszsz. belső-ségre, ^{1/4} telekre 1026 frt becsárban, a † 1658. hszsz. szőlőre 130 frt becsárban; az 1703. hszsz. fekvőségre 142 frt becsárban mint ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi november hó 17. napján d. e. 10 órakor M.-Peterd község-házánál, amennyiben a községnek háza nem volna, úgy a község birájának lakásán megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak azingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 50 frt 10 krt, 102 frt 60 krt, 13 frtot és 14 forint 20 krt készpénzben, vagy az 1881: 60. t.-cz. 8. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ban kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécsen, a kir. trvszék mint tkönyvi hatóság. 1892. évi július hó 28. napján.

Lukrits István,
kir. törvszéki bíró.

12246. sz.
tkv. 1892.**Árverési hirdetemény.**

A pécsi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy özv. Jobst Jánosné végrehajthatónak Novákovics János és neje szül. Marazász Mária végrehajtást szenvedő elleni 100 frt. tőkekövetelés és járuléka iránti ügyében a pécsi kir. bíróság területén lévő Szőke község határában fekvő a szőkei 91. sz. betétben felvett I. 164. telekre, legelő és erdő illetményre 527 frt 176 hszsz. fekvőségre 23 frt, a szőkei 89. sz. betétben felvett ingatlanokra az 1881. évi 60. t.-cz. 156. §-a pontja alapján egészben; és pedig I. 120. hszsz. kertre, 121. hszsz. 22. sorsz. házra s udvartérre; 124/1, hsz. 23. sorsz. házra 124/2, 126/1; és 127/1. hszsz. fekvőségekre 446 frt II. 722/1. 780. és 781. hszsz. szőlőkre 106 frtban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, s hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi nov. hó 16-ik napján d. e. 10 órakor Szőke község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%, vagyis 52 frt 79 krt, 6 frt 80 krt, 2 frt 30 krt, 44 forint 60 krajczárt és 10 forint 60 krajczárt készpénzben vagy az 1881: 60. t. ö r v é n y e z i k k 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Pécsen a kir. törvszék mint tkvi hatóság 1892. évi aug. hó 12. napján.

Lukrits István,
kir. törvszéki bíró.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palaczk az itt levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papíron) van elzárva.

Eddig fölülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle
valódi, tisztított

DORSCH MÁJOLAJ
Maager Vilmostól

Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben III/3. ker., Heumarkt 3, valamint az osztr.-magyar monarchia legtöbb gyógyszer-tárában.

Pécsen kapható: Sipöcz István, Zsiga László, Erreth János és az irgalmasok gyógyszer-tárában; Reeh Vilmos, Spitzer fia és Köszl János kereskedésében.

Főraktár és főelárúsítás az osztrák-magyar monarchia részére:

Maager Vilmos, Bécs,
III/3. Heumarkt 3.

Felvilágosításul!

Vannak emberek, a kiket a kenyéririgység minden tisztesség-tudásból kivetkőztet.

Igy esett meg most, hogy

egy versenytársunk teljesen fejét vesztvén

az Eszterházy cognac bámulatos sikerein, (és mindenesetre a saját gyártmányának hanyatló kelendőségén — a minek oka pedig csakis ő maga lehet), oda jutott, hogy valótlán és nevetséges vádakot szór ellenünk s ez által igyekszik bennünket megkárosítani.

Érdekeit ilyen eszközökkel védő versenytársunk fogadja részvétünket!

Részolgál

Részünkről csak azt említjük meg röviden, hogy

csakis az Esterházy cognac

lett minden kiállításon, melyben részt vett, első díjakkal kitüntetve, hogy

csakis az Esterházy cognac-gyár

kapott orvosoktól, gyógyszerészekről, kereskedőktől és a nagy közönség köréből ezrekre rugó elismerő leveleket és hogy

csakis az Esterházy cognac

kedvence a nagy közönségnek.

Mi csak a nagy közönség véleményét tartjuk mérvadónak, ez pedig hatalmasan nyilvánult meg mindenfelé hangoztatván

Esterházy cognac a legjobb!

Szavatolunk cognacunk jóságáért, **ez szerezte meg nekünk a nagy közönség rokonszenvét,** melyet — a verseny dühöngő támadásai ellenére — megtartani, sőt tőlünk telhetőleg fokozni igyekszünk majd.

Tisztelettel

Gróf Esterházy Géza-féle
cognac-gyár
Budapest — Angyalföld.

Köhögés,

rekedtség és elnyálkásodásnál melegen ajánljuk tisztelt olvasóink figyelmébe

Egger díjjutalmazott

biztos hatásu

Mell-Pastillait.

Kaphatók 25, 50 kros és 1 frtos eredeti dobozokban a monarchia valamennyi gyógyszerárában.

Pécs: Sipőcz Ist., Erreth János, Göbel Kálmán, Zsiga László és az irg. rend gyógyszerárában. Mohácson: Luiszer Viktor és Szendrey Jenő gyógyszer. Siklóson: Szentgyörgyi Mór és Petrasch S. gyógyszer. Pécsváradon: Dvorszky Béla gyógyszer. Dárdán: Czingelly örök. és Dermár Pál gyógyszer. Sásdon: Mandák Gy. Sándor gyógyszer. Szt.-Lőrinczen: Szilágyi György gyógyszer. Szigetvár: Salamon Gyula és Visy Sándor gyógyszer. Bonyhád: Eibach Ödön gyógyszer.

valamint az

Egger A fia cég

gyógyszer különlegességi gyárában Bécs — Nussdorf.

Tea Rum Cognac
Kávét

KOVÁCS és MEZEY

mint **Bleber Antal** utóda
ajánlják idej termést

orosz és chinai teákat

a legkiválóbb minőségben. A minőségek jóságáért tisztaság és valódiságaért kezességek.

Kávék 5 kilós postacsomagokban
legkiválóbb minőségben díjmentesen.

Jamaika és Brazíliai Rumok

hamisítatlan kiváló minőségben.

Kimerítő árjegyzék kívánatra díjmentesen küldetik.

Mérsékelt árak.

Megrendelési hely és levélczím:

Kovács és Mezey

Budapest, Kerepesi-ut 6. sz., a nemzeti színház átellenében.

Magyar-Érd-ménesi bortermelők szövetségének főraktára. Méltóságos Atzél Péter saját termései palackborainak főraktára.

5241. sz.

tkvi 1892.

Árverési hirdetmény.

A sásdi kir. járásbíró mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Czike Fülöp végrehajthatónak Schmellen Venczel és neje végrehajthatás szenedők elleni 28 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajthatási ügyében a sásdi kir. járásbíró területén levő, Kishertelenden és határában fekvő a kishertelendi 15. sz. tjkvben foglalt 2. hszsz. 15. sz. ház, udvar és 31. hszsz. kertre 223 frt és az u. a. tjkvben foglalt 100. hszsz. szőlőre 188 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1892. évi novbr. 3-án d. e. 10 órakor Kis-Hertelenden a községi házban megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 22 frt 30 krt és 18 frt 80 krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42.§-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novemb. hó 1-jén 3333. sz. a. kelt igazságügy-miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt át-szolgáltatni.

Kelt Sásdon, a kir. bíróság mint tkvi hatóságánál 1892. évi aug. hó 8-án.

Warga Jenő,
kir. albiró.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

ZSILLE ZSIGMOND úr

szigeti országutban levő

épület-, metszett- s tűzifa-kereskedését

épülettel, teleppel, valamint összes anyaggal és berendezéssel megvettem és azt nagy készlet berendezése mellett

MARTON MIKSA

ezelőtt **Zsille Zsigmond**

cég alatt tovább vezetem.

Kérem a n. é. közönség szives pártfogását, melyet jutányos árak és szép anyag készletben tartásával iparkodom kiérdemelni.

Kiváló tisztelettel

Marton Miksa.

Pécs, 1892. október hó.

MOLL SEIDLITZ POR

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgöres, nyálk, gyomorégés székrekedésnél, májbajok, vértululás, aranyér és a legkülönfélébb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszeráráiban.

MOLL A. gyógyszerész cs. és kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés **MOLL A.** urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívesen „Isten fizesse meg“-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyűvé teszik.

Tisztelettel

Steinko P. J., lelkész Honnenschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A. Moll“ feliratu ónozáttal van zárva. A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer köszvény, csúz és a meghűlés egyéb következményeinél legismereteseb népszerű. — Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajcár.

FŐ-SZÉTKÜLDÉS

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, BÉCS: I, Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta póstautánvét mellett teljesítettek.

A raktárakban tessék **határozottan** MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés **MOLL A.** gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagy-szerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel

Hornof, lelkész Micholup-ban.

Raktár Pécs: Sipőcz István gyógyszerésznél és özv. Reeh V. keresked.